

Kirjastotoiminnan rakenteellisen kehittämisen edistämisen ja koordinoinnin hanke

Johtaja Leena Vestala
Opetusministeriö

KORKEAKOULUT MUUTOKSESSA

- Yliopistolakiuudistus
- Korkeakoulujen rakenteellinen kehittäminen
- Sektoritutkimuksen rakenteiden kehittäminen
- Tutkimusinfrastruktuuripoliitikan kehittäminen
- ...

→ **Yliopistolaitoksen kokonaisuudistuksen tavoitteena on lisätä suomalaisen tutkimuksen ja opetuksen kansainvälistä kilpailukykyä. Tutkimuksen ja opetuksen lisäksi huomiota kiinnitetään infrastruktuurien parantamiseen ja tukipalveluiden tehostamiseen**

2

KORKEAKOULUJEN RAKENTEELLINEN KEHITTÄMINEN

- Hallitusohjelman mukaisesti korkeakoulujen rakenteellista kehittämistä jatketaan
- Päälinjaukset tehty valtioneuvoston 5.12.2007 vahvistamassa Koulutuksen ja tutkimuksen kehittämissuunnitelmassa vuosiksi 2008-2012
- Osa eurooppalaista korkeakoululaitoksen nykyaikaistamista
- OECD:n korkeakoulutuksen teema-arviointi nostaa kehittämiskohteiksi Suomessa: kansainvälistymisen, korkeakoululaitoksen työnjaon ja taloudelliset toimintaedellytykset
- Korkeakoulujen rakenteellisen kehittämisen suuntaviivat 2008-2011 (7.3.2008)
 - ✓ korkeakoulut uudistavat strategiansa 2010 mennessä
 - ✓ opm valmistelee toimenpideohjelman 2010-2012
 - ✓ uudet korkeakoulurakenteet käytössä vuonna 2012
 - ✓ kansainvälinen kokonaisarviointi suoritetaan vuonna 2020

3

OPETUSMINISTERIÖN RAKENTEELLISEN KEHITTÄMISEN SUUNTAVIIVAT 2008-2011 (7.3.2008)

■ VISIO KORKEAKOULULAITOKSESTA 2020

- ◆ Korkeakouluja ja yksiköitä nykyistä vähemmän
 - ◆ vahvempi taloudellinen kantokyky
- ◆ Yksiköt nykyistä suurempia
 - ◆ kansainväliset yhteistyöedellytykset paranevat
 - ◆ edellytykset poikki- ja monitieteisyyteen vahvistuvat
 - ◆ opiskelijoille lisää valintamahdollisuuksia
- ◆ Enintään 15 yliopistoa ja 18 ammattikorkeakoulua
 - ◆ näillä 4-5 yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen strategista liittoutumaa

4

KIRJASTOT MUUTOKSESSA

- Kirjastojen rooli palvelujen tuottajana muuttumassa
 - ◆ Tieto- ja viestintäympäristö rakentuu yhä enemmän **sähköisten prosessien** varaan
 - ◆ Kansallinen ja kansainvälinen **yhteistyö tiivistyy ja koordinaatio tehostuu** mm. tietokantojen kehittämisessä, digitoinnissa, pitkäaikais säilytyksessä...
 - ◆ **Asiakaspalvelun** kehittäminen joustavaksi ja tehokkaaksi: yhteiset haku- ja lainaustoiminnot sähköisessä ympäristössä
 - ◆ **Kirjastolaitos ymmärrettävä kokonaisuutena yhtenä tärkeänä kansallisena tutkimuksen ja opetuksen infrastruktuurina**

5

KIRJASTOT MUUTOKSESSA

- Kirjastosektoreiden ja muistiorganisaatioiden yhteistyötä edistetään **kehittämishankeissa**:
 - ◆ Kansallinen digitaalinen kirjasto –hanke 5/2008
 - ◆ **Korkeakoulukirjastojen rakenteellisen kehittämisen hanke 3/2008**
 - ◆ Kirjasto- arkisto ja museohallinnon opm:n sisäinen yhteistyöryhmä käynnistyi 1/2008

6

KORKEAKOULUKIRJASTOJEN RAKENTEELLISEN KEHITTÄMISEN SUUNTAVIIVAT 2008-2011 HANKE

Nykytila:

- ◆ yliopistosektorilla 61 hallinnollista kirjastoysikköä, 183 toimipistettä
- ◆ ammattikorkeakouluilla 32 hallinnollista kirjastoysikköä, 176 toimipistettä

Tavoite: vuoteen 2020 mennessä korkeakoulujen kirjastoverkko toimii palvelukeskustyyppisellä rakenteella

- ◆ toiminta keskitetty nykyistä harvalukuisempiin vahvoihin fyysisiin kampuskirjastoihin
- ◆ toimivat sähköiset palvelurakenteet
- ◆ nykyisistä laitos- ja tiedekuntakohtaisista kirjastoista siirrytään suurempiin kirjasto- ja tietopalvelukeskuksiin
- ◆ pyritään yhdistämään tieteenalojen kirjastoja

7

KORKEAKOULUKIRJASTOJEN RAKENTEELLISEN KEHITTÄMISEN SUUNTAVIIVAT 2008-2011

- Otetaan huomioon yhteistyömahdollisuudet **kunnallisen kirjastoverkon kanssa**
- Kehitetään kirjastoyhteistyötä **yliopistojen ja tutkimuslaitosten kesken**
- Otetaan huomioon käyttäjäorganisaatioiden **erilaiset tarpeet**
- Voidaan edetä erilaisessa **aikataulussa**
- **Kansalliskirjaston asemaa** kaikkien kirjastojen palvelukeskuksena vahvistetaan
- Perustetaan vuoteen 2012 mennessä **kansallinen digitaalinen kirjasto**

8

KORKEAKOULUKIRJASTOJEN RAKENTEELLISEN KEHITTÄMISEN HANKE...

- Asetettu 26.3.2008, väliraportti 31.1.2009, loppuraportti 30.6.2009

Tehtävänä:

- ◆ hahmotella korkeakoulukirjastojen organisoituminen siten, että korkeakoulujen **yhdistymiset ja yhteistyösopimukset** tulevat huomioon otetuiksi **kirjastojen lukumääriä vähentäen, yhteistyötä lisäten ja toimintoja tehostaen**
- ◆ selvittää erityisesti **yliopistolakiuudistuksen aiheuttamat muutokset** ja niiden vaikutukset korkeakoulukirjastojen toimintaan liittyvissä sääöksissä, rahoituksessa ja muissa menettelyissä siten, että kirjastojen palvelukyky turvataan

9

KORKEAKOULUKIRJASTOJEN RAKENTEELLISEN KEHITTÄMISEN HANKE...

- ◆ selvittää, miten korkeakoulukirjastojen **ylläpito- ja muita kustannuksia voidaan vähentää vahvistamalla Kansalliskirjaston asemaa keskitettyjen palvelujen tuottajana; sekä**
- ◆ kartoittaa korkeakoulukirjastojen rakenteellisen kehittämisen vaikutukset Varastokirjastoon, sekä selvittää **Kansalliskirjaston ja Varastokirjaston yhteistyön tiivistämismahdollisuudet.**

10

KORKEAKOULUKIRJASTOJEN RAKENTEELLISEN KEHITTÄMISEN HANKE

Hankkeessa tulee ottaa huomioon

- ◆ korkeakoulukirjastojen yhteistyömahdollisuudet tutkimuslaitosten kirjastojen sekä kunnallisen kirjastoverkon kanssa
- ◆ pääjohtaja Jussi Nuorteva selvitys Turun seudun kirjasto- ja tietopalveluiden kehittämisestä
- ◆ käynnistyvä korkeakoulujen tietohallintohanke

11

KORKEAKOULUKIRJASTOJEN RAKENTEELLISEN KEHITTÄMISEN HANKE

- **Hankkeen työryhmä:**
Kirjastonjohtaja Jarmo Saarti (pj.), palvelupäällikkö Kristiina Hormia-Poutanen, kirjastonjohtaja Iiris Kuusinen, kirjastonjohtaja Pentti Vattulainen
- **Hankkeen ohjausryhmä:**
✓ johtaja Leena Vestala (pj.), tietopalvelujohtaja Sirkku Blinnikka, ylikirjastonhoitaja Kai Ekholm, kirjastonjohtaja Ari Muhonen, pääjohtaja Jussi Nuorteva, kirjastonjohtaja Vuokko Palonen, tieto- ja kirjastopalvelujohtaja Kaisa Sinikara, tietopalvelupäällikkö Iris Tahvanainen, rehtori Mauri Ylä-Kotola, hallitussihteeri Laura Hansén, opetusneuvos Jorma Karhu ja ylitarkastaja Anne Luoto-Halvari

12